

Älä katso liian syvälle.
Voit nähdä pedon.

KATSE

SAIJA KUUSELA

KATSE

SAIJA KUUSELA

TAMMI

HELSINKI

Luvussa 45 on lainaus Taina Laajasalon vuonna 2007 julkaistun väitöskirjan
”Finnish Homicides and Mental Disorders: An investigation of offense and
offender characteristics” suomenkielisestä tiivistelmästä osoitteessa
<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/19879>.

Copyright © Saija Kuusela ja Tammi 2021
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
ISBN 978-952-04-2821-1
Painettu EU:ssa

T:lle, joka ravisti minut käyntiin.

*Ihmiset ovat ehkä juuri sellaisia,
kukaan meistä ei ehkä olekaan yksi
persoona vaan loputon sekvenssi
ainutkertaisia konstellatioita
tässä hetkessä, vai olisiko se liian
monimutkaista, mitä sanot?*

PETER HØEG: HILJAINEN TYTTÖ
(SUOM. PIRKKO TALVIO-JAATINEN)

*Ehkä nämäkin murhaajankädet etsivät päätä,
jota silittää ja tuntee maailman paino.*

A. W. YRJÄNÄ: RUOSTE

1

Vesi.

Se juoksi yli kivien silkkisenä mattona, polveili pyörteisiin, tihkui sammalen peittämistä pinnoista. Sen yhtenäinen ääni rauhoitti. Jossain yläpuolella kohosi metsän kudelman, kuuset kehräsivät auringonvalosta kirkasta lankaa, linnut liikahtelivat. Tässä kohtaa puut vetäytyivät hieman, vain muutama leppä nojasi eteenpäin kuin virtaan katsoen.

Lähimmälle metsätielle oli matkaa yli kilometri, raskas taival kivien kirjoman varvikon poikki. Jos tietä jatkoi etelään, päätyi vuononrantaan, näki metsän takana äänettöminä kohoavat tunturit ja pystyi aistimaan jäätikön kylmän henkäyksen. Kylään, joka oli sullottu vuonon ja tuntureiden väliin, oli rantatietä matkaa reilut viisitoista kilometriä.

Hän katsoi uudelleen alas, koetti saada kiinni siitä, milaista se oli ollut. Veden olemus kaikkialla. Ei vain virrassa, vaan myös puissa, siinä miten ne uhkuivat kosteutta ja elämää. Vesi tuli jostain juurten välistä, kulki maassa hienoina suonina, purkautui siellä täällä esiin kunnan painaumuksissa. Virta oli riittoisa ja vilkas. Kivien asentoa ei kukaan ollut suunnitellut. Vesi hyväili niitä, löysi reittinsä niiden välistä ja kulki huomaamatta yli tyhjien silmäkuoppien. Jatkuva liike loi harhan rauhasta.

Paikka oli kaunis, kenties tarkoituksella valittu. Se olisi yksi niistä kysymyksistä, joita muut pian esittäisivät, ikään kuin hän jo tietäisi vastaukset. Siksi he norkoilivat muovinauhauhan tuntumassa, puhuivat matalalla äänellä ja vilkuilivat häntä. He kysyisivät mitä hän oikein näki. He miettivät, hieman ivallisina, miten uusi tulokas tästä selviäisi. Joko hän osaisi kertoa heille jotain tekijästä, ehkä kuvailla toimintaa, kohoavia käsivarsia, lyönnin? Samalla he kuvittelisivat, ettei hän ulkopuolisuudessaan ollut kuten he, ettei motiivi oikeastaan kiinnostanut häntä. Silti, jos oli olemassa jokin suunta, juuri sinne hän pyrki, alusta lähtien.

Vedellä oli ehkä merkitystä. Ja tyhjyydellä, tietenkin. Tyhjällä katseella kohti tyhjää taivasta. Ruumis, jossa oli häivähdys jotain tuttua, oli aseteltu selälleen, laskettu kivien varaan. Hänellä, joka sen oli tehnyt, oli täytyntyy olla riittävästi kärsivällisyyttä.

Ja suuntavaistoa paluumatkaa varten.

2

Sitä on vaikea nimetä. Se on jo täyttänyt vatsan, työntyy ylös nieluun, leviää sisäelimiin kuin myrkyllinen savu. Kun se valuu olkapäiden yli käsivarsiin yhtä aikaa lamauttavana ja voimaannuttavana, on aika toimia, tehdä jotain konkreettista. Nyt se on kova kilpi kurkussa, jokin pidättelee sitä... Raivo, ahdistus, suru. Se on niitä kaikkia. Miten helppoa on vihata ohikulkijaa, miten puhdas ja yksinkertainen on suru ystävän kuoleman edessä. Tämä on jotain muuta, yhteen kietoutunutta ja pahaa, voimassaan täydellistä, täydellisen alistavaa ja valtaansa ottavaa. Se on Jumala. Se on Kaikki. Sinun nimeesi Herra minä lyön käteni kiviin, otsani maahan. Sinun vuoksesi minä kärsin, oi Suuri Kärsimys. Minä olen Sinun nöyryn palvelijasi – tapahtukoon Sinun tahtosi.

3

Nea nojasi eteisen seinään ja katseli, miten Tanya taisteli kuopuksensa kanssa. Jostain syystä lapsi halusi tänä aamuna välttämättä pukea haalarin ja kumisaappaat.

– Damla-kiltti, siellä paistaa aurinko, Tanya sanoi vielä kerran turhautuneena ja kohotti lattialle viskattuja housuja. Kaksivuotias ruskeasilmäinen kaunotar ei näyttänyt kuullevan, vaan sovitti innokkaasti punaista saapasta väärään jalkaan.

– Laitetaan se haalari ensin.

Tanya luovutti ja nosti tytön syliinsä. Damla kääntyi katsomaan ovensuussa odottavaa kummitätiään ja virnisti voittonriemuisesti. Nea puri poskeaan ja pidätteli hymyä. Tyttö oli oikea luonnonvoima. Sanoja hänestä ei vielä juurikaan virrannut, mutta liikettä ja tahtoa sitäkin enemmän.

– Nyt odotat hetken Nean kanssa, niin äiti pukee, Tanya mutisi ja kampesi itsensä pystyyn vaatekasan keskeltä. Hän vilkaisi Neaa nopeasti. – Anteeksi, taidetaan myöhästyä vähän.

Nea huiskaisi kättään vähättelevästi ja otti vastaan tytön, joka kipitti häntä kohti.

– Puistoon! Damla hihkaisi ja kurkotti kumminsa puoleen.

– Eiköhän me mennä suoraan päiväkodille, Nea sanoi ja kumartui nostamaan tytön syliinsä.

– Puistoon, lapsi toisti päättäväisesti ja painoi kämmentensä Nean poskelle.

Nea katsoi tytön pään yli kollegaansa. Tanya, jolla oli niin syvään juurtunut lempinimi, että vain harva tiesi hänen oikean Tanyeli-etunimensä, seisoi peilin edessä ja kiinnitti huivin tottuneesti hiuksiinsa muutamalla pinnillä. Sitten hän kumartui ja veti jalkaansa kuluneet, punaiset Converset. Ohut musta tunika ja mustat farkut saivat parikseen mustan villakangastakin.

He eivät olleet puhuneet siitä, mutta Nea arveli, että huivi oli ainoa myönnytys naisen Turkkiin jääneen suvun tiukalle uskonnollisuudelle. Hän mietti, mitä suku tuumi vanhemman konstaapelin ammatista pienessä pohjoisnorjalaisessa kylässä. Tanya potkaisi vaatekasan syrjään, nosti poikansa skeittilaudan esiin eteisen pöydän alta ja vilkaisi vielä kerran peiliin.

– Bash! Muista lähteä ajoissa kouluun! Äläkä unohda eväspakettia! hän huusi.

– Joo joo.

Yhdeksänvuotiaan pojan tympääntynyt ääni kantautui jostain päin keittiötä. Nea kohotti kulmiaan ja Tanya irvisti vastaukseksi.

– Ei kai Bash vielä ole murrosiässä? Nea kuiskasi virnistäen ja työntyi Damla sylissään ulos.

– Älä väitä, että pahin on vasta edessä, Tanya mutisi ja painoi oven perässään kiinni.

– Hei, minulla ei onneksi ole näistä jutuista aavistustakaan, Nea sanoi hymyillen. Damla levitti sormensa ja painoi kätensä jälleen tiukasti Nean kasvoille.

– Puistoon!

– Päiväkodin piha on vähän niin kuin puisto, Nea keksi. Tytön kasvot alkoivat loistaa ja pieni käsi taputti Nean poskea.

– Hyvinhän se näkyy sujuvan, Tanya hymyili mutta vaka-voitui sitten. – Aamupalaveriin tulee kyllä kiire.

Nea tiesi, miten tärkeää Tanyalle oli olla ajoissa, hoitaa asiat kunnolla ja pitää kiinni sovitusta. Niin se oli ollut Oslossakin. Nyt kun he jälleen tekivät töitä yhdessä, hänestä tuntui, että Tanyan taipumus oli täällä pohjoisessa vain vahvistunut. Siitä vaikutti tulleen osa Tanyan ja tämän työparina toimivan Emilin välistä kisaa. Se, mihin kilpailulla tähdättiin, oli Nealle kuitenkin epäselvää. Viittäkymmentä kovaa vauhtia lähestyvä vanhempi konstaapeli Emil Hansson oli Nealle vielä täysi kysymysmerkki. Vaikka mies peittoi Tanyan kokemuksellaan, hän vaikutti välillä teinipojalta sovinnistisine huomautuksineen, joilla sysi muutoin niin kylmäpäisen Tanyan raivon partaalle. Mutta ehkä mies todellisuudessa toimi Tanyan polttoaineena ja ajoi tätä entistä parempiin suorituksiin.

– Älä huoli. Päiväkodilta kestää vain pari minuuttia vi-rastotalolle, Nea rauhoitteli ja laski rimpuilevan Damlan sylistään. *Pienen kylän etuja*, hän ajatteli. *Kävellen kotoa päiväkodille, pitkin katua, jolla lapsen uskaltaa päästää juoksemaan vapaasti, ja kävellen päiväkodilta töihin.*

Nea katseli, miten Damla juoksi ruskeat kiharat pompahdellen heidän edelleen. Hänen ajatuksensa palasivat Emiliin. Neaan mies suhtautui kaikkia muita epäluuloisemmin, mikä oli omiaan lisäämään Tanyan ja Emilin välistä kitkaa. Tanya puolestaan oli ottanut Nean vastaan avosylin, ja käyttäytyi kuin hän olisi ollut osa tiimiä jo vuosia, eikä vasta pari viikkoa. Damla, joka oli syntynyt vain muutama kuukausi ennen Tanyan muuttoa pohjoiseen, oli toiminut löyhänä yhdyssiteenä heidän välillään. Nea muisti yhä, miten hämmentävän helpoa oli ollut lupautua tytön epäviralliseksi kummiksi, vaikka hän ei tiennyt lapsista mitään. Viime vuonna, juuri kun elämä etelässä oli alkanut muuttua sietämättömäksi, Nea oli

vihdoin matkustanut lähes tuhannen kilometrin päähän ja tullut tervehtimään tyttöä. *Ehkä se oli ollut pakoharjoitus*, hän ajatteli ja vilkaisi vierellään kävelevää Tanyaa.

– Onko Robert tiukka aikataulujen suhteen? Nea kysyi varovasti.

– Ei, tuskin se on itsekään ajoissa.

Tanya hymyili kireästi katse Damlan selkään kiinnittyneenä. Tyttö pysähtyi hetkeksi kadunkulmaan ja nyhti kiveyksen raosta kasvavaa heinää. Nea ymmärsi Tanyan levottomuuden. Olisi ikävää myöhästyä juuri tänään, kun ensimmäiset teknisen tutkinnan tiedot käytäisiin läpi. Nea tunsi sen: pienen poltteen kun he olivat alussa, epäröivät, kyseenalaistivat kaiken. Ruumis oli viety jatkotutkimuksiin, maasto haravoitu niin hyvin kuin mahdollista. Metsästäjä oli osunut paikalle hiukan liian myöhään. Sade oli tehnyt tuhojaan, eikä metsä luultavasti kertoisi paljoa.

Kuin sanattomasta sopimuksesta naiset kiristivät tahtia. Kauempana yksinäinen pick-up kaarsi kohti satamaa, lava oli sullottu täyteen tyhjiä, muovisia kalalaatikoita. Tuuli kävi mereltä kuten se teki joka päivä, mutta oli tänään yllättävän leuto. Nea haisteli suolaista ilmaa, joka tuntui täällä niin erilaiselta, kuin meri olisi jotenkin tuoreempi ja todellisempi. Sitten hän kallisti päätään nähdäkseen tunturit.

Näin läheltä ne vaikuttivat kumartuneen kaiken ylle, katselevan heitä korkeuksistaan. Aamuaurinko ojensi pitkiä käsivarsiaan huippujen lomasta ja jätti kylään ja vuonolle avautuvat rinteet musteensinisiksi. Kauempana tunturinlaet muuttuivat kulmikkaiksi ja sulautuivat siniseen autereeseen. Aamun kirkkaus väärästi perspektiivin – jopa kaukaisimmat huiput tuntuivat olevan vain muutaman kilometrin päässä, vaikka Nea tiesi, että niiden tavoittamiseen menisi päiviä.

Hän ei saanut selville, oliko tunturien katse tänään lempeä vai kova. Ehkä se oli ainoastaan iätön.

– Mene vaan edeltä, Tanya sanoi äkkiä ja kosketti Nean käsivartta. Nea hätkähti ja huomasi, että kahden korttelin päässä vilahti jo virastotalon rapistunut, siniharmaa maali. Hän nyökkäsi ja muisti hymyillä.

– Kiitos aamiaisesta.

Damla oli ehtinyt päiväkodin puiselle portille ja koetti parhaillaan kiivetä sen päälle. Lapsia näkyi kourallinen, vaikka metakan perusteella heitä olisi voinut olla kymmeniä. Nea vilkutti, ja Damla tasapainoili hetken vaarallisen näköisesti vastatessaan vilkutukseen. Tanya nappasi tytön takinselkämuksesta kiinni, juuri ennen kuin tämä oli huojahtaa kasvoit edellä päin aitaan. Kollegan ilme oli paljonpuhuva.

Nea virnisti, heilautti kättään vielä kerran ja oikaisi halki bussiaseman kuluneen betonilaiturin ja virastotalon heinittyneen etupihan. Ovella hän vilkaisi vasemmalle, kohti kaupalle vievää ylämäkeä.

Talot jyrkän mäen molemmin puolin ottivat toisistaan tukea. Niissä oli seudulle tyypillinen korkea kivijalka, moniruutuiset alakerran ikkunat ja terävät harjakatot. Useimmat oli rapattu vaaleanharmaiksi tai valkoisiksi, mutta seassa oli myös puuverhoiltuja, sinisiä ja tummankeltaisia töllejä, joiden maalipinta oli repaleinen ja rännit vinossa. Nean silmä tavoitti yhden myrkynvihreänkin seinän.

Samassa mäen päälle ilmestyi isokokoinen mies kaupan muovipussia roikottaen, yllään likaiset farkut ja harmaa villapaita. Hetken mies oli talojen kehystämä kuin valokuvassa. Hän harppoi rennosti mäkeä alas ja katosi kulman taakse kohti satamaa.

Nea tunsu vasta pari kyläläistä, eikä mies lukeutunut heihin. Mutta hetken tuntui, kuin hän olisi kurkistanut omaan menneisyyteensä. Toiseen arkiseen aamuun toisessa kylässä, linnuntietä yli viisisataa kilometriä täältä pohjoiseen. Taloja olisi vähemmän, ja ne kaikki olisivat puuta, vielä

heikommassa maalissa. Mäki olisi livettävää maata eikä tätä halkeilevaa asfalttia. Ja mies villapaidassa olisi voinut olla hänen oma isänsä kauan sitten.

Hän tunsu lievää huimausta, kuin seisoi jossain korkealla. Se oli yhtä aikaa vapauttavaa ja riipaisevan pelottavaa.

4

Olen purrut huuleni rikki odotuksesta. Harmi sinänsä, sillä muutoin olen täydellinen: puhdas, pehmeä, tuoksuvaksi vahattu kuin jouluinen kynttilä. Kuljen ympyrää, yritän pysyä poissa ikkunasta, mutta palaan sinne aina; nojaan otsani kylmään lasiin ja puren niin että veri valuu.

En tietenkään odota, että olisit ajoissa. Heität aina huolettomasti jonkin kellonajan, joka ei koskaan pidä. En ole enää niin tyhmä, että suuttuisin moisesta. Olethan joka tapauksessa tulossa, jotain tärkeää voi aina ilmaantua, mutta olet tulossa. Luokseni.

Ikkunalaudalla värjöttelee laulurastas sateessa. Se on palannut käsittämättömän aikaisin, mutta siinä se on, selkähöyhenet pörhöllä vasten kylmää. Siivet riippuvat sirppimäisinä, koko pieni linnunkeho värisee. Musta nappisilmä tuijottaa hämmentyneenä harmaata maisemaa. Jokin minussa naksahtaa, haalin eteeni tyhjän paperiarkin ja alan piirtää, vimmaisesti. Ehdin juuri hahmotella linnun ääriä, kun se jo ponnistaa lentoon ja on poissa.

Silloin se tapahtuu, autosi kaartaa pihaan ja pienen, ihmeellisen hetken en ole täysin varma, onko se totta vai kiihkeän mieleni tuotosta. Hetki on irrallaan ajasta, kuin joku ottaisi elämäni filminauhan käteensä ja leikkaisi yhden

ruudun irti – kuva on kevyt ja läpikuultava, ja hauraana se leijailee siinä hieman haalistunein värein. Sitten projektori taas yskähtää käyntiin, nauha rullaa eteenpäin. Olen jo ovella, ovesta ulkona.

En osaa määritellä mitä odotan eniten: silmiäsi, käsiäsi, hymyäsi vai nokkelia sanojasi. Suudeltuamme kysyt, odotinko jotakuta seuralaispalvelusta, ja minä pyöräytän silmiäni, esitän hämmentynyttä ja sanon, tietysti, etkö olekaan sieltä. Virnistät ja sanot minun erehtyneen, että olet kunnon mies, joka on tullut tapaamaan rakastajatartaan, ja minun on näyteltävä pettynyttä ja huokaistava, että kaipa se kelpaa. Eteisessä avaan paitani ja annan sinulle riittävästi aikaa huomata, mitä sen alla on, ennen kuin kiskon sinut makuuhuoneeseen. Sulamme toisiimme kiinni.

Vaikeinta on heti seksin jälkeen. Siitä alkaa vaihe, jota voisi kutsua heikolla jäällä tanssimiseksi. Silitän vatsaasi ja yritän kysellä viikoistasi mahdollisimman huolettomasti. Kysymyksiä on ehtinyt kertyä niin monta, että joskus ne tulevat ulos täysin epäloogisessa järjestyksessä, toisiinsa takertuneina kuin eilinen spagetti. Silloin sinä kurtistat kulmiasi, harmoniasi rikkoontuu ja alat esittää vastakysymyksiä. Miksi haluan tietää juuri tiistai-illasta? Joudun perääntymään, jää ritisee, pysy kevyenä, pysy joustavana ja nokkelana! Hellin sinua, pyydän ettet karju sängyssä, senkin karju, ja sanon kuten asia on: se nyt vain tuli ensimmäisenä mieleen.

Siirrymme keittiöön, olen valmistellut syötävää koko illan, muttet ole nälkäinen. Suostut ottamaan vähän salaattia oluesi kanssa. Keskustelu alkaa sujua, ja minä uskallan hetken kuvitella, että tämä olisi tavallista, että voisimme olla aina näin, joka ilta. Yritän saada kiinni, miltä se tuntuisi. Olisiko se tylsää? Puuduttavaa?

Kun lopulta palaamme makuuhuoneeseen, en saa unta. Niin se on aina – en vain pysty nukkumaan. Sanon itselleni,

ettet katoa, ettei minun tarvitse olla valppaana kaiken varalta, mutta vartaloni ei malta nukkua. Se on sähköinen pelkästään siitä, että olet niin lähellä.

Pysy tässä. Pitele minua. Älä lähde.

5

He kirjaimellisesti notkuivat kokoushuoneessa. Emil keinui tuolilla, myöhässä paikalle kiiruhtanut Tanya oli vallannut pöydänkulman. Paksu ja kultainen syyskesän aurinko siivlöityi kaihdinten välistä kuin höylätty juusto.

Uhrin kuvat oli viimein levitelty pöydälle. Sitä ennen aamupalaverissa oli jo keskusteltu Mikkel Jørgensenin porokuolemista, Hermanssonin irtokoirasta, jota syytettiin Jørgensenin porojen jahtaamisesta, ja hullu-Arnista, joka oli jälleen ajanut luvatta naapurinsa maasturilla humalassa. Nea oli alkanut ymmärtää, että nämä olisivat vastaisuudesakin aamukokousten vakioaiheita.

– Kukaan ei siis vielääkään ole kysellyt miehen perään? Tanya varmisti ja viittasi kuvia kohti.

– Ei. Eikä ketään ole ilmoitettu kadonneeksi, paitsi se eilen paikallistettu mummo. Sormenjalkiä ei löydy rekistereistä. Meillä on edelleen tuntematon vainaja.

Robert piti tauon ja koetti löytää kuvista jotain uutta sanottavaa. Kaikki muut paitsi Nea kutsuivat häntä Bobbyksi. Hän oli pitkä ja kulmikas kuin virastotalon käytävät, ja hänellä oli vaivaannuttava tapa jäädä katsomaan vastaantulojoita ja kollegoitaan tiukasti silmiin. Huhut kertoivat, että hän oli ollut opiston priimuksia ja että hänet oli nimitetty komisarioksi tavallista nuorempana.

– Teknisen tutkinnan mukaan todennäköisin reitti kulkee suoraan metsän läpi lähimmälle hiekkatielle. Siellä on levennys, johon metsästäjät yleensä jättävät autonsa.

Emil pudisti päätään.

– Täytyisi olla melkoinen korsto, että jaksaisi raahata ruumista koko matkan. Eikä maastosta löytynyt sellaisia jälkiä.

– Kauempaa puron varresta löytyi muutama renkaan painauma. Ne voivat olla turistien maastopyörien jälkiä, mutta ne voivat myös olla peräisin jostain, millä ruumista on kuljetettu, Bobby sanoi. – Saatte katsoa pihoja sillä silmällä.

Emil mutristi suutaan, ja jopa toista harjoitteluvuottaan aloitteleva Johan katseli hetken nurkkiin. Silminnäkiöiden etsiminen metsätien lähellä sijaitsevien torppien ovia kolkuttelemalla ja ihmisiä jututtamalla oli pakollinen työvaihe, mutta se ei heitä innostanut. Huhut alkaisivat kiertää, vanhukset näkisivät painajaisia. Naapurit istuisivat yhdessä iltaa, kauhistelisivat ja kehittelisivät omia teorioitaan. Joku puhuisi lehdistölle. Emil hätkähti hereille.

– Ei kai meidän tarvitse vetää koppalakkaa päähän?

– Virka-asua ei tarvita. Yritetään antaa sellainen vaikutelma, että suljemme pois kaikkein epätodennäköisimpiä vaihtoehtoja, Bobby mutisi. Hän ei odottanut tulevaa sen innokkaammin kuin muutkaan.

– Ja on siis varmaa, että uhri ei kävellyt paikalle itse? Nea kysyi.

Huoneeseen laskeutui tuttu, piinaava hiljaisuus. *Kuin kaikki mitä sanoisin, olisi syytös*, Nea mietti. Bobby katsoi häneen kaksi suoraa ryppyä silmien väliin uurtuneena.

– Sekin on mahdollista. Ruumis oli viilentynyt vedessä niin tehokkaasti, että tarkkaa kuolinaikaa ei saada. Raato-kärpäsisistä päätellen mies kuitenkin kuoli jo pari päivää ennen löytöhetkeä.

– Mistä herää kysymys, miksi kukaan ei huomannut mitään aiemmin, Tanya tokaisi.

– Liikkuuko alueella paljon väkeä? Nea kysyi.

– Metsästäjiä, marjastajia, suunnistavia koululaisia, silloin tällöin joku poronsa hukannut tilallinen..., Johan listasi ja kohautti harteitaan. Nea oli oppinut, että hieman alle kolmekymppinen nuorempi konstaapeli puhui vähän, mutta kuunteli sitäkin huolellisemmin.

Kaikki vaikenivat.

– Metsässä laukkaava suunnistaja ei välttämättä huomaa ruumista, vaikka se makaisi keskellä puroa. Luin kerran netistä jutun, jossa tyyppi oli suunnistaessa juossut suoraan päin hirveä. Hirvi taisi säikähtää enemmän kuin se suunnistaja.

Emilin yritys keventää tunnelmaa ei juuri tehonnut. Tanya huokaisi. Johan jauhoi keskittyneesti purkkaa. Nea käänsi katseensa kuvista ja vilkaisi kokoushuoneen lasiseinien läpi toimistoon. Hän oli edelleen lievästi yllättynyt siitä, että näinkin kaukana pääkaupungin muotivillityksistä luotettiin avokonttorin yhteistyötä kehittävään ilmapiiriin. Merkilisen laajasta virastotalosta oli annettu poliisiaseman käyttöön kellariin sijoitetun kuulustelukopin ja sellin lisäksi vain yksi huone, jonka keskellä kokoustila nökötti kuin akvaario. Kahvitila oli vallannut etelänpuoleisen ikkunapäädyn ja levittäytynyt iloisesti kohti lähimpiä työpisteitä. Pöydät pursusivat papereita ja mappeja.

Tanya liikahti.

– Jos uhri kuitenkin tuli metsään itse, niin hän todennäköisesti tuns tappajan. Kaikki on kiinni uhrin henkilöllisyydestä. Kun se selviää...

– Tai sitten se jätkä käveli aseenniippu niskaan painetuna! Ei noin voi päätellä, tuhahti Emil.

– Miksi miestä ei siinä tapauksessa ammuttu vaan lyötiin päähän? kivahti Tanya vastaan. – Aikamoinen riski tappaa

iso mies noin, oli murhapaikka missä tahansa.

– Mistä minä tiedän? Jos se piti tehdä hiljaa? Emil puolustautui.

– Ei se ole ollut hiljaista, Tanya sanoi kylmästi.

Emil vaikenä ja mulkoili hetken äkäisesti Tanyaa ja tämän vieressä istuvaa Neaa. Nea katseli edelleen toimistoa. Hänen oma työpisteensä oli nurkassa, kahden ikkunan välissä. Hän oli edellisellä viikolla huomannut, että saattoi kaulaansa veyntämällä nähdä sermin yli Bobbyn karkeapiirteisen profiilin. Kun muistot ja niiden kuljettamat tunteet sitten iskivät, hänellä oli tapana painaa kämmenensä vasten merenrannasta keräämiään sileitä kiviä, joita oli asetellut pöytänsä kulmalle. Kun se ei enää auttanut, hän kurottautui katsomaan Bobbyn vakaata hahmoa, joka jollain kummallisella tavalla sitoi hänet kiinni todellisuuteen.

Pöydällä oli kivien ja tietokoneen lisäksi aataminaikainen, tummansininen lankapuhelin. Nea oli ensimmäisinä päivinä katsellut sitä vinosti hymyillen ja miettinyt, miten siihen täällä kuului vastata. Muistaisiko hän käyttää ylikonstaapelin nimikettä eikä keskusrikospoliisissa suuhun hioutunutta rikosprofiloijaa? *Peruspoliisina jälleen*. Samalla hetkellä Nea totesi ylipäätään löytäneensä täältä töitä vain siksi, että kylän poliisitiimin vanhin jäsen, Gunnar Bald, oli puoli vuotta aiemmin saanut aivohalvauksen ja joutunut hoitokotiin. Nealla ei ollut varaa valittaa.

Bobby nousi kankeasti seisomaan ja havahdutti hänet takaisin kokoukseen.

– Tässä vaiheessa tiedetään, että miestä on lyöty tylpällä esineellä voimakkaasti päähän, todennäköisesti takaa, luultavasti 29. elokuuta tai päivää ennen. Ja ruumis löytyi met-sän keskeltä purosta, vailla silmiä. Kaikki muu on enemmän tai vähemmän arvailua.

Bobby katsoi jokaista vuorollaan, viimeiseksi Neaa.

Psykologinen dekkari täynnä pohjoisen outoa lumoa

Ylikonstaapeli Nea Guttorm on jättänyt työnsä keskusrikospoliisin profiloijana Oslossa ja muuttanut pohjoiseen unohtaakseen juuri päättyneen avioliittonsa. Kaupungissa vietettyjen mustasukkaisuuden täyteisten vuosien jälkeen elämä pienessä kylässä vuononrannalla ja työ sen poliisiasemalla ovat juuri sitä, mitä Nea tarvitsee.

Mutta kun hyisestä purosta keskeltä metsää löytyy raa'asti tapetun miehen ruumis, tunnelma kylässä kiristyy ja Nea alkaa nähdä asioita, joita muut eivät näe. Auttaako Nean kyky häntä selvittämään rikoksen vai viekö se hänet pimeyteen, sinne missä on vaikea erottaa, mikä on totta ja mikä kuviteltua?

Katse kuljettaa lukijansa Pohjois-Norjaan, missä mereltä vihmoo tuuli ja ympärillä hehkuvat karun kauniit tunturit. Se on voimakas tarina rakkaudesta, polttavasta intohimosta, petoksesta ja koston.

Katse aloittaa Nea Guttormista kertovan vahvatunnelmaisen dekkarisarjan.

